

Ea de dove ori la seprimă

Joia si Duminică.

Pretulu pentru Austria

pre anu intreg... 10 fl. v. n.

... jumătate de an... 5 fl. v. n.

... trei luni... 3 fl. v. n.

Pretu Romanu si Slavolite

pre anu intreg... 14 fl. v. n.

... jumătate... 7 fl. v. n.

... trei luni... 3 fl. 50 cr.

# ROMANIA.

## DIURNALU POLITICU SI LITERARU.

### REVISTA POLITICA.

Pesta 1922. Iul. 1865.

Mai la velle publicum actulu oficialu prin care Eac. Sa generalulu conte Mauritiu Pálffy e demissionat d'in postul de locutientu reg. alu Ungariei. Eac. ce dicit „Ost deutsche Post“ intru altel: „Contele Pálffy apără nativitatulu magiari, ma chiaru suprema'ti acestui nativiti a sup'ra celoru late nationalitati. Romanii se plangeau că in causa limbii li se face stia. Slovaci fura siliiti să alege la Viena născutu, ca să potu mantuli pe presutul loru Hodgia de sub ascundutu de panslaviam“ Numitulu diurnalu spune mai departe cum a decursu acea scena infocata, carci-a dede ania acea impingearu că contelu Pálffy n'a voit să publice o ordina'tiune pre 'nta, pri care se demandă ca indorsetoru de la tribunale să se emita in limba in care sunt scrise recuzele. Cu unu conventu ni areta că inaltulu iudiciu de mana din 1863 refuză in cauze indreptatire nationale, remase litera morta inca si sub conducerea contelui Pálffy si Zichy. D'acel landatulu autoru deduce că pentru cauze nationale d'acel voru urmă dile norose.

D'in parte-ne nu consentim la aceta deducere d'in mai multe motive. Despre barbati chiamati in fruntea guvernulu, nu potemu presupune o necunoscare a relatiunilor patriei tocmă pre cum nu potemu presupune că ei voru guvernă in modu absolutu, numesca-se acestui provisoriu s'ni veri-cum. Era dacea ei ca barbati educati in constitutionalismu, voru restatuli libertateli ei, in asemenea cauze cine nu va potu tiendă nu maneo legatu si gură inchisa, ca să nu lucrăm si să nu grăm in cestiunile de care ni interesăm. Să vorbim ac' amunitu despre person'a Eac. Sale canoalerulu Mailatu. Noi l'audiramu la d'ia'te trecuta cătu de multu se alipsea de nationalitate sa magiari, cătu e de grialu pentru estiatia ei, d'acel deducere că unu atare barbata capace a precepce cătu de multu sin-besce Romanulu nationalitate sa.

Ni mai aducemu inca a aminte că pe candu Eac. Sa era tavernicu alu Ungariei, diurnalu oficialu de Buda gra'tu intr'unu tonu inteleptu despre pretensiunile nationalitatilor. Se vintu a preocupă venitorulu, dupa ce se va intimplă organizarea totale, la tempulu se vomu arde ocaziune a ne declară: ore folie germane avutu-au derepta s'eu ba, a se ocupă in modu preventivoru de o cauza care numai in venitoru va primi deslucirea sa.

Scirile ce ni sosescu d'in strainateli si se referescu la cestiune Romei, marturisescu d'o apropiare noua intru curtea de Florentia si cea de Roma. Multi atribue aceta infimtiuni francezi, era aliti motulu propriu alu regelui Victoru Emanuelu. Din parte-ne nu scriăm cauză, ne multumim a constată că incercare de apropiare intr'aderu-e constată.

Correspondentulu d'in Viena alu „Börsen-halle“ se crede informatu că Austria si cede delegata onora sa militara pentru a apără pe principelu d'Augustenburg in contra stiei cu l'ara cu Prusia. Totu acelu a se declara si unci corresponsatulu d'el Berlinu publicata in „A. A. Z.“ Prusia vrea a indepartă pe Federicu d'Augustenburg d'in principatu, chiaru si cu pericolulu d'a resculă pe Austria in capulu ei. Se crede că Prusia amana executarea acestui intentiuni, numai panu ce regele prusescu petrece pe pământulu Austriei. Deel aceste faine se paru in cătu-va exagerate, ele celsu putemu intru stare a face dovodi despre o incoadare e relatiunilor intru Austria si Prusia, si nu ne-ar suprinde dacea cele duse poteri mari montiesci, ce ierri alata-ierli se ve-

diuramu aliato, le-am vedd cuprindutu o putetione contraria un'a aliei-a.

Alegerile in Anglia pentru noulu parlamentu decurgu in linisce. Liberali mai prototundene ressu invingatori.

### Acte oficiali.

Maj. Sa Imperatulu ca pre 'nta'ta resolutiune d'in 18 l. c. a s'induratu pre gratiosu pe cons. intinu de statu bar. Paula Senyey si la demul de Tavernicu alu Ungariei.

Maj. Sa Imperatulu s'a induratu pre gratiosu a indreptă cătru locutientelu reg. alu Ungariei generalulu conte Mauritiu Pálffy urmatoru autografu pre 'nta:

Amate contelu Pálffy! Candu pre DTa, ca pe locutientelu persoane mele in Ungaria, te demissionu cu gratia d'in acestu postu, si mi rezervu replicarea Domnei Tale la armia, me sentiui indematut, — pentru a dovodi de mare multitudine ma deplina cu bunele s'er-vitue implinite in numitulu postu cu o energie, a te decora for de tassa cu decora'tiune militaru de crucea mare a ordulu meu Leopoldinu.

Laxenburg, 18 Iul. 1865.

Francisc Josifu, m. p.

Viena, 20 Iuliu 1865.

(Căile ferate de la Casiovia către Oderberg si Eperjes, — de la Satu-mare pe calea Sosemetului către Cluj, — de la Aradu către Alba-Julia, — si de la Satu-mare către Siget.)

De candu au intratu eris'a ministeriala in legi, senatulu imperialu au fauritu mai multe legi despre concessiune căiloru ferate. Era prolepte de aceta natura astă s'au imbultitu de tare la ordines दिली, in cătu judecandu dupa decurgerea desbaterilor vrendu noverduu trabe se credi că pe unii d'intro deputati i-au cuprinsu un'a d're-si care-va emulatiune, frica, invidia, si zelotipia, că aliti tiendenu ap'a pe modu si-voru masina mai iute vimplu, era ei voru remană cu grauntulu in sacu, — acestu momentu demnu de observare s'au ivitu la desbatera a sup'ra călei ferate de la Casiovia către Oderberg, cu o linia laterală către Eperjes, — se pote că linia in'a-si imediatu ri've pentru Transilvania v're unu interesu mai de aprobe pentru departarea ei cea mare de la granitiu teriti, inse desbatera ce decurse in sensu si-are insemnatata sa chiaru si pentru locutiori Transilvaniei si cu desoebire si p'ntu romani, cari se interesaza de evenemintelu politice ale d'iei, si doreacu a si-curati aerulu d'in s'istia, ochiloru, ca se amosca mai de aprobe omienii si vecinulu, cu care ne-au adușu s'ortea in atfigere, si aceta cu atia mai ver-toso e de lipsa, de dră-ce noi copleșiti de o modestia fara mărğiri, pre lange totu simtulu celu bunu, patriotismulu celu curatu, si faptele cele purescu d'in convingerea amilioru, potemu li lesne suspiciunati chiar si de frati nostri de nepasatori, de dră-ce despre oratori' noastră de nice, folie nu multu ni de a serie, — mai p'ntu, pentru economisarea tempulu, — o de lipsa inose s'ici si se cunoscu tendintele celor'a cari vorbescu, ca se nu te pacalaca cu

vorbe frumose dulci; si sub pretestu de libera-litate si economisare d'in partea Statulu să nu si-ample mai antiaiu saculu, spre a remană cu alu teu golu, — s'eu preculu in casulu de facia să nu desugi alioritulu vecinulu teu naturalu, ca si aceta să l'asabotu unu altulu alu tacitlu, de care nu sci, că mai ar-be-vei cu elu v're data intalnice s'eu ba?

In decursulu desbateriloru indelungatu d'in aceta sesiune amu vedutu cumca aceti-a cari in intrebări atngabitoru de dreptari politice duceru rolee de frunte si-au pu umeru la lucru, apoi la intrebări referitore la interesulu generalu d'ie e cu ocaziune „Contractulu de comertu“ s. a. s'au imparti in doue tabere, si tocmă matadori cei de frunte trecu in castele acelu'r, cari capota de atatea ori doreri de capu preste di, de cete ori e vorba despre impartasirea tuturu d'in egalitate drepturiloru, si dreptate, precum de impartasirea egală d'in suportarea greutatiloru, pri urmare ei se areta de cei mai liberali, si egotisti cam in asemenea intalnice sa potutu mai primi si silitia unora deputati d'intro mai renunsiu d'in steng, ari in s'indientulu d'in 10 si 13 a lun. acetei-a s'au incercatu sub desoebite prestele cumpunitoru (?) de a impede'ca infimtiarea legi despre concessiune calei ferate de la Casiovia către Oderberg, — aceta observand-o deputati tiorulu interese, romanii cu desoebire aplaudara mai multu decum la numai raspunsulu referintulu. Demul faurtu la propunerea cea cu totulu naira a lui Taschek de a se amana primula legi in a treia cetera panu ce voru asti si alie cai ferate propuse la statulu aceta (ad calendas graecae?) si concomitara in-su si rezultatul vitoricari preste aceta propunere cu unu bravo indotu si aceta, d'in bucuria invingerei mo-rale i h'infirmitate Demul ne face cunoscutu cu aceta ocaziune, cumca panu acelu de 100 miliori parate Galiti'a are numai 4%, Ungaria numai 6 miliori 8% Moravia are mai multu de 16 miliori de cetera ferate, — dar Transilvan'ia si Bucovina? nimica! — dacea inose si ca-lea ferate de la Casiovia pana la granitiu teriti se face una doreri de capu, ce va fi atunci candu regimulu Majestati sale va propune căle d'intro căiloru ferate dupa o propunere drepta in tote tierile coronei S. Stefanu? si care lo va fi rezultatulu dacea aceta va aternă — pe langa pasfivitate de pana acuma a uno'a totu numai de la aceti-a cari nu au totdoedata si v're unu interesu materialu pentru propune-riile cele drepte a regimulu?

Ea interesulu materialu mai de aprobe ce ni lu aduce legea aminita se reduce la de-clamatiune senatulu imperialu cu desoebire de-spre unu piun desideriu numai, d'ara imbracu totu-si in vestimentulu legulu, — pri care in regim se provoaca, ca la sesiunea vitoria a senatulu imperialu se aduca o propunere privitoria la căile ferate:

a) preste Satu-mare (Sathmar) pe valea Sosemetulu către Olusiu.

b) preste Eperjes către Przemyl in Galitia. Eca interesulu comunu, care se impu-natu pre deputati Transilvaniei cu poloni si ruteni, de au invinu in contra s'indientulu partu stante care in abundanti'a căiloru ferate si sustenute cu speșele comune, mai doră ca si linia Casiovia să se mai amane, pana nu se voru mai face v're o dte-va cetera ferate in provinciele reprezentate de ei? — ceta p'ntu nu ne potemu refilic nici decum aliminte o propunere aminita de amana, de dră-ce aceta s'ici potutu aplică si la alte cetera ferate pertractate mai nainte, — s'eu ar fi fostu de se aduce inainte ca generala, de s'ino statoria!

In s'indientu senatulu imperialu d'in 15 l. a. s'au luat d'in nou la desbatera si calea ferate de la Aradu către Transilvania, si potemu speră că cas'a Domniloru nu va mai afia unu pretestu nou de o mai primu legea este

poviciu V. Directoru, in fiinta de fatia a Domnilor membri directionali: Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu Berceanu, Lazaru Ionescu, Manuila Misticu, Ioanu P. Descanu, notariu Dionisiu Pasentiu.

10. Notariula Directiunii areta cont'a lui Leopoldu Rêti tipografului localu pentru tiparirea a 2. protocoale si anume pentru protocolulu capitalu in foliosulu essactoratului 7 fl. 75 cr. pentru protocolulu perceptoratului 3 fl. 70 cr. pretindindu in suma 11 fl. 45 cr.

**Determinatu:** A fi strapusa esautoratului pentru vvedere, si in catu ar afla ca tiparirea protocoalelor numite intru adeveru merita pretiulu pretinsu, se-si dee parerea, ca de dupa ace'sa sum'a pretinsa se-i fia asepnata la percepturata.

[illegible]

De după prescripțiunile §§. 3, 4 ai Statutelor Asociațiunii, fiindu-se făcută votarea secretă, au rezultat, cumca toți propușii acum sunt primiți de membrii Asociațiunii cu unanimitate, despre ce Perceptoratul și Esactoratul voru fi incunoscintiați.

D. Dr. de mare! Săndorului compemioara starea  
Asociației dîn mai multe privințe, au proiectat  
amca Direcției Asociației să schimb localitatea  
cu un'a mai mică și nu altă sumtoasă, cede dîn pri-  
viri- materialuora se afla și altuora în peripetie  
de ora-c membrii Asociației precum se vede nu  
se încerca de a-l soli muncuole sale obligate, și suntu  
forte multu în restanță; era de altu parte scopu  
Asociației ar fi ajuns; și decumva ar vatrang  
Direcției la una localitate cu încapuri mai puțin;  
cu ce au data ocaziune pusu o debaratere indolgenta,  
și în urma a-l pusu proiectu'a acea la votare, și  
a fost

Determinatu: cu pluralitatea voturilor, cumea Direcțiunea Asociațiunei acestei-a remane si pe anulul acesta in localitatea avuta, sperandu cumea cu membrii ai Asociațiunei de după provocarea facuta si cetita in „Concordia” se voru nusi a si-deplin obligatiunile si a depura restantiele sale, ca tote lipsele Asociațiunei filantropice să fia acoperite de ajuns.

13: D. Președinte și V. Directorul Sigismunda Popoviciu prezintă Protocolul Adunării generale a IV. a Asociației Transilvane pentru literatură română și cultură a poporului român, ținută la Hatiegu în 190 și 21 iulie 1894, donată Asociației acestei-a prin Asociațiunea preluată.

Determinatu: E primitu cu multiamita,  
si e de-a fi predatu Bibliotecariului pentru in-  
scrierea-i intre cele lalte carti ale asociatiunei.

14. D. Lăzaru Ionescu avocatul Asociației  
pune ca D. Ioan Bogzaru adm. paroclei de Man-  
drișor să solvîți interesiul de după capitalul  
de 230 fl. 30 cr. (donat Asociației acestei-a prin  
D. Dumitru Bogzaru Preotul ortodox în Praga)  
pana în 22 septembrie 1867/4, în fl. 77 cr. v. a.  
Totuși odată aterne rogarea preotului punită ca în  
capitalul acela să binevoiască Direcțiunea a Iași  
să-l cumpere și să-l înrole la dosul... spornind-întu-  
cunosc interesiul... cumpene de 6%, le va plăti totu-  
deună regalata.

Determinatu: Interusuriulu primitu in 14 fl. si 77 cr. v. a. de la Preotulu numitu dupa capitalulu alocatu la densulu, prin D. Advocatu se da D. Perceptoru pe langa curtea cuvenita. In catu pentru rogarea D.

[illegible]

La întâi, citire pot vedea oricine; e nesimțitor autorului atâraci administrație de acumu a comitatului aradului, și eu oesbir asupra acelu barbu, cu a carui-a denumiri Majestatea Sa Imperatul s'au înduratu a implinii cea mai ferbite dorința a poporației acelu comitat; — era pe facia nesimțitor acelu comitat; e a miec totu ce se pot intracolo, ca în fruntea acelu comitat romanu se' devina atare omu, de la care după parerea contrariului s'ar pot astepă, că va fi conștient simțului nationalu, ce precădu de naturalu, precădu de formos s'au desvolatu în nouorlu romanu de aici.

Santemu convinsi deplin: c' Illustratz  
sa comite supremu alu comitatulu Aradulu.  
Domnulu Georgiu Popa paza in diu de asti  
di cu multa asti in mai buna reputatz.  
tota locale compente, deutu ca in portu  
asta c' sa fia de fisa a-ti veni jurnalisticu  
intru spitoriu; daci totu-ti investive implicitu  
ca correspondenti numitulu diariu magiaru  
nu le lasamu fara observatz: astu o facemu  
nu intru apuratz acesti barbati cu  
zela nefrazu; si intru apuratz interceloru  
celoru justu, a le poporulu romanu d' asti  
asta comitatu, care omni omni rugintu, sentu  
daca schimbarea intemprata in espulu geu  
nulu tieru, le scutu a se potu calca pe intru

[illegible][illegible]

Poporul nostru în partea deșerta au și început a se da în grige, mai ales după ce unii frați magiari vesticu în gura mare căvau turaluor institutiunilor, ce aru favelamatiunilor nemagiare; noi înse cări am cam auditu de fabula asiniului imbracatu în pele de leu despretiuntru profeții mincioci, și radiemati pe santiența causei nostre nationali, în fitecula intepăuntru tote schimbarile personal, care Maiestațea Sa Imperială aia de bine a le face în capulu guvernului, fiindu convinsi, că prin comitate nu se vor sustie barbati poporulu avendu nemarginitu încredere în parințesca portare de grige a Maiestaței Sale, radiemati ne totu deodată pe principulu egaladei îndreptării.

Dacă alipirea românilor din comitatul aradana căută persoana Domnului comite supremu Georgiu Popa e sîbî de sfîncra si potestă, precum arese la fîra ocînesces si se manifestă; ea are motivul de a se manifesta în acest capu întieptu, si carea nîci contrarii lui, un o potu trage la indoială, era noue un sîsfăt mai vertosu nî este pretuită: un cătu mîi putina parte am avutu de ea în alte impteguri din trecut. Sî nî la fîna dar Domnediu în pace pe multu pretutulu comite sîntu în sîntu, si carea nîci contrarii sîntu, conducere a lui si poporulu român din acestu comitată se potu aduige cătu o pîtra la diđulu fîcîrîi patriei! — Era correspundente aradana alui Hîrn, fa convînsu: că intaiuneli lui polistice prouto intru o foie sfîncna de desutu, nu voru să resnetu nîci în sîntu, si carea nîci contrarii sîntu, gresese fîra tră, candu se dă pre sîno de gîrgan alui opiniu publice din comitatulu aradana, si că complementala factu de elu Domnulu baronu Wenckheim în o fîra urgîstă sîntu dicandu de tofi barabati inaintari, nu credem, si se fie în stare, de a aduige o parte la diđulu fîcîrîi patriei, si carea nîci contrarii sîntu, compoziție a lui, si simtulu, baronu

... Melarianu\*). ab

\* Noi nu numai sperăm că toate state de prezenta sunt  
neaste foarte înalte interesele naționalității noastre, vreau să remana,  
ca credem că barbați chiștari în fruntea guvernului vreau  
naționalizării prezențiale noastre la exemplul, înalte altele,  
vreau astăzi cum sperăm naționalizării noastre în care  
competența, ca astăzi, vreau să alba dreptă a costă pe  
naționalizării noastre. R. S.

\*) Noi nu numai sperăm că ține câte do prezentăm sunt  
bine facute într-întregul naționalității noastre, vor să rămână,  
ci credem că barbați chemați în fruntea guvernelor vor avea  
multă încredere în naționalitatea noastră în ce privește, între altele,  
vechi națională comități europeni români prin comitatele în care ei  
competențe, ca astăzi-lea ei să alba dreptăți a costă pe circula-  
țiunile noastre.



